

Αρχική Σελίδα > ... > Τα Δικαιώματά Σας > Θύματα Αξιόποινων Πράξεων > Δικαιώματα Των Θυμάτων - Ανά Χώρα > 2 - Η καταγγελία της αξιόποινης πράξης και τα δικαιώματά μου κατά την ανάκριση ή τη δίκη

2 - Η καταγγελία της αξιόποινης πράξης και τα δικαιώματά μου κατά την ανάκριση ή τη δίκη

Πώς μπορώ να καταγγείλω μια αξιόποινη πράξη;

Οποιοσδήποτε μπορεί να καταγγείλει μια αξιόποινη πράξη.

Οι καταγγελίες για αξιόποινες πράξεις υποβάλλονται γενικά στον εισαγγελέα ή στην ανακριτική αρχή:

- αυτοπροσώπως (εγγράφως ή προφορικά) — οι προφορικές καταγγελίες καταγράφονται από εκπρόσωπο της αρχής, ο οποίος σας ρωτά σχετικά με τα στοιχεία και τις περιστάσεις της αξιόποινης πράξης που διαπράχθηκε σε βάρος σας, την ταυτότητα του δράστη και τα αποδεικτικά στοιχεία που τυχόν έχετε στη διάθεσή σας
- τηλεφωνικά — η αστυνομία διαχειρίζεται επίσης μια δωρεάν ανοικτή τηλεφωνική γραμμή (Αριθμός τηλεφώνου για μάρτυρες), μέσω της οποίας μάρτυρες και θύματα μπορούν να καταγγέλλουν αξιόποινες πράξεις ανώνυμα. Ο αριθμός της δωρεάν ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής είναι 003680555111, λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο και στελεχώνεται από υπαλλήλους του Αρχηγείου της Αστυνομίας της Βουδαπέστης, οι οποίοι λαμβάνουν τις καταγγελίες. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ανοικτή τηλεφωνική γραμμή διατίθενται στα ουγγρικά στον επίσημο δικτυακό τόπο της ουγγρικής αστυνομίας στη διεύθυνση <http://www.police.hu/en>
- με οποιοδήποτε άλλο μέσο επικοινωνίας, μεταξύ άλλων καλώντας τον αριθμό έκτακτης ανάγκης της ΕΕ: 112

Καταγγελίες μπορούν επίσης να γίνονται δεκτές από άλλες αρχές ή δικαστήρια, που υποχρεούνται να τις αποστέλλουν στην ανακριτική αρχή. Αν η καταγγελία απαιτεί ανάληψη άμεσης δράσης, πρέπει να γίνεται δεκτή.

Όλες οι υποβαλλόμενες καταγγελίες καταχωρίζονται αμέσως.

Μπορείτε να υποβάλετε ανώνυμη καταγγελία, το οποίο σημαίνει ότι δεν είναι υποχρεωτικό να παράσχετε τα στοιχεία ταυτότητας ή επικοινωνίας σας. Η καταγγελία σας πρέπει να περιλαμβάνει λεπτομέρειες σχετικά με την αξιόποινη πράξη. Οι αρχές δεν απαιτούν ειδικό έντυπο για την καταγγελία αξιόποινων πράξεων.

Δεν προβλέπεται ρητή προθεσμία για την καταγγελία μιας αξιόποινης πράξης, αλλά οι αρχές θα απορρίψουν την καταγγελία σας αν υποβληθεί έπειτα από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα. Το διάστημα αυτό (που αποκαλείται προθεσμία παραγραφής) ισούται συνήθως με τη μέγιστη διάρκεια της ποινής για το συγκεκριμένο αδίκημα και ανέρχεται σε τουλάχιστον 5 έτη.

Για ορισμένες αξιόποινες πράξεις μπορείτε επίσης να υποβάλετε ιδιωτική αίτηση, η οποία αποτελεί δήλωση με την οποία ζητάτε ρητά την τιμωρία του δράστη για την υποβολή της εν λόγω αίτησης έχετε στη διάθεσή σας προθεσμία 30 ημερών αφού λάβετε γνώση της ταυτότητας του δράστη.

Πώς μπορώ να ενημερωθώ σχετικά με τις εξελίξεις της υπόθεσης;

Ο καταγγέλλων ή το θύμα —εάν η καταγγελία δεν υποβλήθηκε από το ίδιο αλλά η ταυτότητά του είναι γνωστή— ενημερώνεται σχετικά με την έναρξη της ανακριτικής διαδικασίας.

Ο καταγγέλλων και ο πολιτικώς ενάγων πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με την απόρριψη της καταγγελίας.

Το δικαστήριο αποφασίζει και σας ενημερώνει σχετικά με τα εξής:

- την απόρριψη της αίτησής σας να υποκαταστήσετε ως ιδιώτης τον εισαγγελέα,
- την περάτωση της διαδικασίας αν η ανακριτική διαδικασία που διατάχθηκε με βάση την καταγγελία την οποία υποβάλατε ως ιδιώτης κατηγορος δεν ήταν επιτυχής.

Κατά τη διάρκεια της ανακριτικής διαδικασίας, η αστυνομία ή ο εισαγγελέας μπορούν να σας ενημερώσουν σχετικά με:

- τις ανακριτικές πράξεις,
- τον διορισμό πραγματογνώμονα στην υπόθεση,
- την έκδοση περιοριστικής διάταξης σε βάρος του δράστη.

Ως θύμα αξιόποινης πράξης, διαθέτετε διάφορα προνόμια τα οποία σας επιτρέπουν να λάβετε πληροφορίες σχετικά με την ανακριτική διαδικασία:

- μπορείτε να παρίστατε (αν και η παρουσία σας δεν είναι υποχρεωτική) στην εξέταση των πραγματογνωμόνων, στην αυτοψία χώρου ή στον έλεγχο αντικειμένου, σε αποδεικτικά πειράματα και σε διαδικασίες αναγνώρισης υπόπτων, και θα πρέπει να ενημερώνετε σχετικά με τις ενέργειες αυτές ωστόσο, η εν λόγω ενημέρωση μπορεί να παραλείπεται αν αυτό δικαιολογείται από τον επείγοντα χαρακτήρα της ανακριτικής πράξης, πρέπει δε να παραλείπεται αν η προστασία του προσώπου που συμμετέχει στη διαδικασία δεν μπορεί να διασφαλιστεί με άλλον τρόπο,
- μπορείτε να επιθεωρείτε τα πρακτικά κάθε ανακριτικής πράξης στην οποία έχετε δικαίωμα να παρίστατε, ενώ μπορείτε να επιθεωρείτε άλλα στοιχεία της δικογραφίας μόνο αν αυτό δεν είναι αντίθετο προς το συμφέρον της ανάκρισης,
- στην περίπτωση ανακριτικών πράξεων στις οποίες η παρουσία σας είναι υποχρεωτική ή στις οποίες μπορείτε να παρίστατε, ο εκπρόσωπός σας, ο συμπαραστάτης σας και, αν αυτό δεν είναι αντίθετο προς το συμφέρον της διαδικασίας, ενήλικο πρόσωπο το οποίο ορίζεται από εσάς, μπορούν επίσης να παρίστανται μαζί σας σε περίπτωση που εξετάζετε ως μάρτυρας, ενήλικο πρόσωπο το οποίο ορίζεται από εσάς μπορεί επίσης να παρίσταται μαζί σας, πέραν του δικηγόρου που εκπροσωπεί τα συμφέροντά σας,
- κατόπιν σχετικού αιτήματός σας έχετε δικαίωμα να ενημερωθείτε, ως προς την αξιόποινη πράξη που σας αφορά, σχετικά με τα εξής:
 - την αποφυλάκιση ή την απόδραση του προφυλακισθέντος κατηγορουμένου,
 - την υπό όρους αποφυλάκιση ή την οριστική αποφυλάκιση ή την απόδραση, καθώς και τη διακοπή της έκτισης της ποινής φυλάκισης που έχει επιβληθεί στο καταδικασθέν πρόσωπο,
 - την αποφυλάκιση ή την απόδραση του προσώπου στο οποίο έχει επιβληθεί προσωρινή κράτηση, καθώς και τη διακοπή της έκτισης της προσωρινής κράτησης,
 - την αποφυλάκιση ή την απόδραση του προσώπου που τελεί υπό προσωρινή ακούσια ιατρική περίθαλψη,
 - την αποφυλάκιση, την αποχώρηση χωρίς άδεια και την αποχώρηση με άδεια για σκοπούς προσαρμογής του προσώπου που τελεί υπό ακούσια ιατρική περίθαλψη,
 - στην περίπτωση εκπαίδευσης ανήλικων δραστών, την προσωρινή ή μόνιμη απελευθέρωση, την αποχώρηση από το ίδρυμα χωρίς άδεια και τη διακοπή της εκπαίδευσης του ανήλικου δράστη,
- μπορείτε να λαμβάνετε αντίγραφα πραγματογνωμοσυνών και στοιχείων της δικογραφίας σχετικών με ανακριτικές πράξεις στις οποίες μπορείτε να παρίστατε νομίμως άλλα αντίγραφα μπορούν να λαμβάνονται μόνο αν αυτό δεν είναι αντίθετο προς το συμφέρον της ανάκρισης και μόνο κατόπιν της κατάθεσής σας ως μάρτυρα αφού περατωθεί η διαδικασία, μπορείτε να λάβετε, κατόπιν σχετικού αιτήματος, αντίγραφο του συνόλου της δικογραφίας που καταρτίστηκε από την αστυνομία ή τον εισαγγελέα,
- μπορείτε να επιθεωρήσετε τη δικογραφία της υπόθεσης μετά το τέλος της ανάκρισης, να υποβάλετε αιτήματα και να διατυπώσετε παρατηρήσεις.

Δικαιούμαι νομική συνδρομή (κατά την ανάκριση ή τη δίκη); Υπό ποιες προϋποθέσεις;

Ναι.

Στις ποινικές διαδικασίες, το κράτος χορηγεί την ακόλουθη βοήθεια στο πλαίσιο της νομικής συνδρομής:

- προσωπική απαλλαγή από τα έξοδα για τους ιδιώτες που υποκαθιστούν τον εισαγγελέα,

- εκπροσώπηση από δικαστικό συμπαραστάτη για τα θύματα, τους ιδιώτες κατηγορούς, τους ζημιωθέντες, τους τρίτους ενδιαφερόμενους και τους ιδιώτες που υποκαθιστούν τον εισαγγελέα.

Δικαιούστε τη συνδρομή αυτή αν θεωρείστε πρόσωπο που έχει ανάγκη σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί νομικής συνδρομής, αλλά το δικαίωμα σε εκπροσώπηση από δικαστικό συμπαραστάτη παρέχεται μόνο σε θύματα, ιδιώτες κατηγορούς και άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα που έχουν ανάγκη αν, λόγω της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της έλλειψης νομικών γνώσεων ή άλλων προσωπικών περιστάσεων, τα πρόσωπα αυτά δεν θα ήταν σε θέση να ασκήσουν αποτελεσματικά τα δικονομικά τους δικαιώματα αν ενεργούσαν αυτοπροσώπως.

Οι αιτήσεις για την παροχή συνδρομής υποβάλλονται στην υπηρεσία νομικής συνδρομής με συμπλήρωση του εντύπου που προβλέπεται για τον σκοπό αυτόν σε ένα αντίγραφο, και οι αιτούντες πρέπει να επισυνάψουν έγγραφα και/ή επίσημα πιστοποιητικά που αποδεικνύουν την επιλεξιμότητά τους για την παροχή συνδρομής ή πρέπει να προσκομίσουν την επίσημη κάρτα που αποδεικνύει την επιλεξιμότητά τους για την παροχή συνδρομής.

Οι αιτήσεις για την παροχή συνδρομής υποβάλλονται στην υπηρεσία νομικής συνδρομής το αργότερο κατά τη διάρκεια του δικαστικού σταδίου της ποινικής διαδικασίας και πριν από τη συνεδρίαση του τμήματος του δικαστηρίου για την έκδοση τελεσίδικης απόφασης.

Αν η υπηρεσία νομικής συνδρομής σας επιτρέψει να χρησιμοποιήσετε νομική συνδρομή, μπορείτε να επιλέξετε τον πάροχο νομικής συνδρομής από μητρώο που παρέχεται για τον σκοπό αυτόν.

Μπορώ να ζητήσω επιστροφή των εξόδων (για τη συμμετοχή στην έρευνα/δίκη); Υπό ποιες προϋποθέσεις;

Ναι.

Εάν συμμετέχετε στη διαδικασία ως θύμα, ιδιώτης κατηγορούς, ιδιώτης που υποκαθιστά τον εισαγγελέα ή πολιτικώς ενάγων, σας επιστρέφονται τα ακόλουθα έξοδα στα οποία υποβληθήκατε εσείς ή οι εκπρόσωποί σας:

- οδοιπορικά και έξοδα διαμονής,
- έξοδα πραγματογνωμοσύνης, την οποία ζητήσατε ο ίδιος με τη συγκατάθεση της εισαγγελικής αρχής/του δικαστηρίου,
- έξοδα πλήρους ή μερικής βιντεοσκόπησης ή ηχογράφησης της διαδικασίας/στενογραφία,
- έξοδα για ένα αντίγραφο της δικογραφίας της υπόθεσης,
- έξοδα επικοινωνίας (τηλέφωνο, φαξ, ταχυδρομείο, άλλο),
- αμοιβή εκπροσώπων.

Τα προσωπικά σας έξοδα και τα έξοδα των εκπροσώπων σας, καθώς και η αμοιβή των εκπροσώπων σας, προκαταβάλλονται από εσάς, ανεξαρτήτως της ιδιότητάς σας στη διαδικασία.

Τα έξοδα στα οποία υποβάλλεστε λόγω της συμμετοχής σας στη διαδικασία ως μάρτυρας (έξοδα ταξιδιού, έξοδα διαμονής, έξοδα διατροφής, έξοδα που συνδέονται με τη λήψη άδειας από την εργασία) επιστρέφονται κατόπιν σχετικού αιτήματός σας.

Έξοδα ταξιδιού: έξοδα που πράγματι πραγματοποιήθηκαν σε σχέση με τη μετάβαση από τον τόπο κατοικίας του μάρτυρα προς τον τόπο της εξέτασης και το ταξίδι της επιστροφής.

Έξοδα διαμονής: εάν η εξέταση του μάρτυρα ξεκίνησε σε χρόνο που απαιτούσε την έναρξη της μετάβασης από τον τόπο κατοικίας προς τον τόπο εξέτασης εντός της νύχτας, τα έξοδα διαμονής του μάρτυρα σε εμπορικό κατάλυμα ή οικογενειακό παραθεριστικό κατάλυμα επιστρέφονται.

Έξοδα διατροφής: τα έξοδα διατροφής καταβάλλονται στον μάρτυρα αν δικαιούται επιστροφή των εξόδων διαμονής ή αν η συνολική διάρκεια του ταξιδιού από τον τόπο κατοικίας προς τον τόπο εξέτασης, του ταξιδιού επιστροφής και της εξέτασης υπερβαίνει τις 6 ώρες εντός μίας ημέρας.

Έξοδα που συνδέονται με τη λήψη άδειας από την εργασία: μάρτυρας ο οποίος δεν δικαιούται να λάβει τις αποδοχές του για το διάστημα απουσίας του από την εργασία του για την εξέταση δικαιούται να λάβει το ποσό που αντιστοιχεί στο 1,5% της ελάχιστης σύνταξης ανά ώρα εργασίας που απουσίασε από την εργασία του, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειας του ταξιδιού.

Ο μάρτυρας που ήταν παρών στη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης πρέπει να αποστείλει τα αποδεικτικά στοιχεία των εξόδων στην αρχή ή στο δικαστήριο που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη, τα οποία θα καθορίσουν το ποσό της επιστροφής μετά τη λήψη της πραγματογνωμοσύνης.

Εάν προβάλλετε αστική αξίωση ως πολιτικώς ενάγων, το δικαστήριο θα διατάξει τον κατηγορούμενο να σας καταβάλει τα προσωπικά σας έξοδα και τα έξοδα και την αμοιβή του εκπροσώπου σας αν η απόφαση του δικαστηρίου κάνει δεκτή την αστική σας αξίωση. Εάν η αξίωση γίνει εν μέρει δεκτή, ο κατηγορούμενος υποχρεώνεται στην καταβολή ανάλογου ποσού των εξόδων.

Εάν είστε ιδιώτης που υποκαθιστά τον εισαγγελέα, το δικαστήριο θα διατάξει τον κατηγορούμενο να σας καταβάλει τα προσωπικά σας έξοδα και τα έξοδα και την αμοιβή του εκπροσώπου σας αν η κατηγορούσα αρχή εκπροσωπείται από τον ιδιώτη που υποκαθιστά τον εισαγγελέα και το δικαστήριο κρίνει τον κατηγορούμενο ένοχο.

Μπορώ να ασκήσω έφεση εάν η υπόθεσή μου τεθεί στο αρχείο πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο;

Το θύμα μπορεί να ασκήσει έφεση, στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος, αν η ανακριτική αρχή ή η κατηγορούσα αρχή απορρίψει την καταγγελία ή περατώσει την ανάκριση. Σε περίπτωση απόρριψης της καταγγελίας, το θύμα μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια ανάκρισης μόνο αν έχει υποβάλει το ίδιο την καταγγελία.

Προσφυγή κατά της απόφασης με την οποία απορρίπτεται η καταγγελία ή περατώνεται η ανάκριση μπορεί να κατατεθεί εντός προθεσμίας οκτώ ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Εάν η ανακριτική αρχή ή η κατηγορούσα αρχή που εκδίδει την απόφαση δεν κάνει δεκτή την προσφυγή, η προσφυγή πρέπει να υποβληθεί στον εισαγγελέα ο οποίος είναι αρμόδιος να την κρίνει. Κατά της απόφασης του εισαγγελέα επί της προσφυγής δεν μπορούν να ασκηθούν περαιτέρω ένδικα μέσα.

Μπορώ να συμμετάσχω στη δίκη;

Μετά την κοινοποίηση του κατηγορητηρίου, το δικαστήριο ορίζει την ημερομηνία της δίκης και μεριμνά για τη δίκη και τις σχετικές κλητεύσεις και κοινοποιήσεις. Τα πρόσωπα των οποίων η παρουσία στη δίκη είναι υποχρεωτική κλητεύονται να παραστούν, ενώ αποστέλλεται επίσης σχετική κοινοποίηση στα πρόσωπα των οποίων η παρουσία στη δίκη επιτρέπεται από τον νόμο.

Η σειρά των αποδεικτικών πράξεων στο πλαίσιο της δίκης αποφασίζεται από το δικαστήριο. Η αποδεικτική διαδικασία ξεκινά με την υποβολή ερωτήσεων στον κατηγορούμενο και το θύμα είναι συνήθως ο πρώτος μάρτυρας που εξετάζεται. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης ενός μάρτυρα, δεν μπορεί να είναι παρών κανένας άλλος μάρτυρας που δεν έχει εξεταστεί ακόμη. Ωστόσο, επιτρέπεται παρέκκλιση από τον κανόνα αυτόν στην περίπτωση της εξέτασης του θύματος ως μάρτυρα. Ο δικηγόρος του θύματος μπορεί να είναι παρών καθ' όλη τη διάρκεια της δίκης ώστε το θύμα να ενημερώνεται από αυτόν σχετικά με κάθε αποδεικτική διαδικασία που έλαβε χώρα κατά την απουσία του.

Ποιος είναι ο επίσημος ρόλος μου στο πλαίσιο του συστήματος δικαιοσύνης; Για παράδειγμα, είμαι ή μπορώ να επιλέξω να είμαι: θύμα, μάρτυρας, πολιτικώς ενάγων ή ιδιώτης κατήγορος;

Το θύμα μπορεί να συμμετάσχει στην ποινική διαδικασία με τους εξής τέσσερις ρόλους βάσει του δικονομικού δικαίου:

- μάρτυρας: πρόσωπο που μπορεί να έχει πληροφορίες για το γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί
- πολιτικώς ενάγων: θύμα που προβάλλει αστική αξίωση (συνήθως αξίωση αποζημίωσης) σε ποινική διαδικασία
- ιδιώτης κατήγορος: στην περίπτωση ορισμένων αξιόποινων πράξεων που ορίζει ο νόμος, το θύμα μπορεί να εκπροσωπήσει το ίδιο την κατηγορούσα αρχή ως ιδιώτης κατήγορος
- ιδιώτης που υποκαθιστά τον εισαγγελέα: στην περίπτωση ορισμένων αξιόποινων πράξεων οι οποίες υπόκεινται στην αρμοδιότητα της εισαγγελίας, όπως ορίζεται από τον νόμο, το θύμα μπορεί να

εκπροσωπήσει τον εισαγγελέα.

Εάν θεωρείται απαραίτητο για την αποδεικτική διαδικασία, το θύμα υποχρεούται να καταθέσει ή να συμβάλει με άλλους τρόπους στη διαδικασία στις περιπτώσεις και με τα μέσα που ορίζει ο νόμος. Αντιθέτως, η ανάληψη ρόλου πολιτικώς ενάγοντος, ιδιώτη κατηγορού ή ιδιώτη που υποκαθιστά τον εισαγγελέα αποτελεί αποκλειστικά απόφαση του θύματος.

Ποια είναι τα δικαιώματά μου και ποιες οι υποχρεώσεις μου στο πλαίσιο του ρόλου αυτού;

Σε κάθε στάδιο της ποινικής διαδικασίας το θύμα έχει τα εξής δικαιώματα:

1. να παρίσταται στις διαδικαστικές πράξεις και να επιθεωρεί τα έγγραφα που το αφορούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο),
2. να υποβάλλει αιτήματα και αντιρρήσεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας,
3. να λαμβάνει πληροφορίες από το δικαστήριο, τον εισαγγελέα και την ανακριτική αρχή σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας,
4. να ασκεί ένδικα μέσα στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος,
5. να ενημερώνεται κατόπιν αιτήματός του, σε σχέση με την αξιόποινη πράξη που το αφορά, σχετικά με την αποφυλάκιση ή την απόδραση του κρατούμενου κατηγορουμένου, ή την καταδίκη του κατηγορουμένου σε ποινή φυλάκισης, ή την υποβολή του σε ακούσια ιατρική περίθαλψη.

Εάν θεωρείται απαραίτητο για την αποδεικτική διαδικασία από την ανακριτική αρχή, την κατηγορούσα αρχή ή το δικαστήριο, το θύμα υποχρεούται να καταθέσει ή να συμβάλει με άλλους τρόπους στη διαδικασία στις περιπτώσεις και με τα μέσα που ορίζει ο νόμος. Αυτό σημαίνει κυρίως την εκπλήρωση της υποχρέωσης κατάθεσης, εξαιρέσεις από την οποία αποτελούν οι περιπτώσεις που το θύμα δεν εξετάζεται καθόλου ως μάρτυρας (π.χ. δικηγορικό απόρρητο, γνώση μυστικού από κληρικό) και οι περιπτώσεις που το θύμα μπορεί να αρνηθεί να δώσει κατάθεση (π.χ. συγγενής του κατηγορουμένου ή θύματα τα οποία θα ενοχοποιούσαν τον εαυτό τους ή συγγενικά τους πρόσωπα).

Το θύμα μπορεί να συμμετάσχει ως πολιτικώς ενάγων στην ποινική διαδικασία και μπορεί να αναφέρει ήδη κατά την καταγγελία της αξιόποινης πράξης ότι σκοπεύει να προβάλει αστική αξίωση (συνήθως αξίωση αποζημίωσης). Η προβολή αστικών αξιώσεων απαλλάσσεται από την καταβολή τέλους. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο αποφαινεται σχετικά με την ποινική ευθύνη του κατηγορουμένου και την αστική αξίωση στο πλαίσιο μίας ποινικής διαδικασίας, στοιχείο που έχει για τον πολιτικώς ενάγοντα το πλεονέκτημα ότι δεν χρειάζεται να κινήσει αστική διαδικασία. Κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να υποβάλει αίτηση κατάσχεσης της περιουσίας του κατηγορουμένου εάν πιθανολογείται ευλόγως ότι δεν θα ικανοποιηθεί η αξίωσή του.

Στην περίπτωση ορισμένων αξιόποινων πράξεων τις οποίες ορίζει ο νόμος (επίθεση, παραβίαση της ιδιωτικής ζωής, παραβίαση του απορρήτου της αλληλογραφίας, συκοφαντία, δυσφήμιση και ασέβεια), το θύμα μπορεί να αναλάβει τον ρόλο του ιδιώτη κατηγορού. Στην περίπτωση των προαναφερόμενων αξιόποινων πράξεων, το θύμα πρέπει να καταγγείλει την αξιόποινη πράξη εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση της ταυτότητας του δράστη. Στην καταγγελία, το θύμα πρέπει να αναφέρει κάθε αποδεικτικό στοιχείο της αξιόποινης πράξης και πρέπει να δηλώσει ρητά αν ζητεί την τιμωρία του κατηγορουμένου.

Η καταγγελία της αξιόποινης πράξης μπορεί να υποβληθεί στο δικαστήριο προφορικά ή εγγράφως. Το δικαστήριο διατάσσει έρευνα αν η ταυτότητα, τα προσωπικά δεδομένα ή ο τόπος κατοικίας του κατηγορουμένου είναι άγνωστα, ή αν απαιτείται εντοπισμός των αποδεικτικών μέσων. Το δικαστήριο περατώνει τη διαδικασία αν δεν καταστεί δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητας του δράστη κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Το δικαστήριο ορίζει αυτοπρόσωπη ακρόαση στην οποία προσπαθεί να επιτύχει συμβιβασμό μεταξύ του θύματος και του κατηγορουμένου. Εάν η προσπάθεια συμβιβασμού είναι επιτυχής, το δικαστήριο περατώνει τη διαδικασία διαφορετικά, η διαδικασία συνεχίζεται με δίκη στο ακροατήριο.

Εάν το θύμα ανακαλέσει ή αποσύρει την κατηγορία, η διαδικασία περατώνεται. Παρόμοια είναι τα αποτελέσματα αν το θύμα δεν παραστεί στην αυτοπρόσωπη ακρόαση ή στη δίκη και δεν παράσχει βάσιμη αιτιολογία εκ των προτέρων, ή αν η κλήτευση του θύματος δεν κατέστη δυνατή διότι δεν δήλωσε αλλαγή διεύθυνσης.

Ο ιδιώτης κατηγορος απολαύει των πλήρων δικαιωμάτων που συνεπάγεται η εκπροσώπηση της κατηγορούσας αρχής, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που μπορούν να ασκηθούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και του δικαιώματος άσκησης ένδικου μέσου κατά των αποφάσεων του δικαστηρίου.

Αφού εξαντληθούν οι δυνατότητες άσκησης ένδικου μέσου που είναι διαθέσιμες κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, σε ορισμένες περιπτώσεις το θύμα μπορεί να ενεργήσει ως ιδιώτης που υποκαθιστά τον εισαγγελέα και να εισαγάγει το ίδιο την υπόθεση ενώπιον του δικαστηρίου. Μεταξύ άλλων, μπορείτε να ενεργήσετε ως ιδιώτης που υποκαθιστά τον εισαγγελέα σε περίπτωση απόρριψης της καταγγελίας της αξιόποινης πράξης ή περάτωσης της ανάκρισης με την αιτιολογία ότι η πράξη δεν συνιστούσε αξιόποινη πράξη, ή σε περίπτωση που συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του αξιολογίου (π.χ. εξαναγκασμός, πλάνη, νόμιμη αυτοάμυνα ή άμεσος κίνδυνος). Εάν σε μια συγκεκριμένη υπόθεση το θύμα μπορεί να ενεργήσει ως ιδιώτης που υποκαθιστά τον εισαγγελέα σύμφωνα με τον νόμο, ο εισαγγελέας που αποφασίζει επί της έγκλησης ενημερώνει συγκεκριμένα το θύμα σχετικά με τη δυνατότητα αυτή.

Εάν η έγκληση απορριφθεί λόγω απόρριψης της καταγγελίας ή περάτωσης της ανάκρισης, επιτρέπεται στο θύμα να εξετάσει τα έγγραφα που αφορούν την αξιόποινη πράξη που διαπράχθηκε σε βάρος του στον επίσημο χώρο του γραφείου του εισαγγελέα. Θύμα που ενεργεί ως ιδιώτης που υποκαθιστά τον εισαγγελέα μπορεί να υποβάλει αίτηση άσκησης ποινικής δίωξης στο γραφείο του εισαγγελέα πρωτοδικών που ανέλαβε την υπόθεση εντός προθεσμίας 60 ημερών από την απόρριψη της έγκλησής του. Η νομική εκπροσώπηση (από δικηγόρο) του ιδιώτη που υποκαθιστά τον εισαγγελέα είναι υποχρεωτική. Το παραδεκτό της αίτησης άσκησης ποινικής δίωξης αποφασίζεται από το δικαστήριο.

Μπορώ να προβώ σε δήλωση ή να παράσχω αποδεικτικά στοιχεία κατά τη διάρκεια της δίκης; Υπό ποιες προϋποθέσεις;

Το θύμα έχει δικαίωμα ακρόασης κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας. Σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις, το θύμα όχι μόνο υποχρεούται αλλά έχει επίσης το δικαίωμα να συνεργάζεται κατά τη διακριτική του ευχέρεια στο πλαίσιο της αποδεικτικής διαδικασίας. Το θύμα μπορεί να καταθέσει καθώς και να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία με άλλους τρόπους (π.χ. προσκομίζοντας έγγραφα στοιχεία στην αρχή). Το θύμα μπορεί να υποβάλλει αιτήματα και αντιρρήσεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, Γενικά, μεταξύ των μαρτύρων, το θύμα εξετάζεται πρώτο.

Αφού ο εισαγγελέας μιλήσει εξ ονόματος της κατηγορούσας αρχής, το θύμα μπορεί να πάρει τον λόγο και να δηλώσει αν ζητεί να διαπιστωθεί η ποινική ευθύνη του κατηγορουμένου και να του επιβληθεί ποινή. Ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να προβεί σε δήλωση σχετικά με την αστική αξίωση την οποία σκοπεύει να προβάλει.

Τι πληροφορίες θα λάβω κατά τη διάρκεια της δίκης;

Πριν από τη δίκη, μάρτυρας που κλητεύθηκε στη δίκη μπορεί να επικοινωνήσει με συμπαραστάτη μαρτύρων του δικαστηρίου ώστε να λάβει κατάλληλη ενημέρωση. Ο συμπαραστάτης μαρτύρων του δικαστηρίου είναι δικαστικός υπάλληλος ο οποίος παρέχει στον μάρτυρα πληροφορίες σχετικά με την κατάθεση και διευκολύνει την απαραίτητη προσέλευσή του σε αυτήν. Η παροχή στήριξης σε μάρτυρες δεν καλύπτει πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση και δεν πρέπει να επηρεάζει τον μάρτυρα.

Στην ποινική διαδικασία το θύμα έχει δικαίωμα να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του και σχετικά με την υπόθεση, καθώς και, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο, να παρίσταται στις διαδικαστικές πράξεις, να επιθεωρεί τα έγγραφα σχετικά με την αξιόποινη πράξη που διαπράχθηκε σε βάρος του και να λαμβάνει αντίγραφα μετά το πέρας της ανάκρισης.

Το θύμα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά με την απαγγελία κατηγοριών και κάθε απόφαση που το αφορά, καθώς και για την τελεσίδικη απόφαση.

Θα έχω πρόσβαση στα δικαστικά αρχεία;

Το θύμα έχει δικαίωμα να επιθεωρεί τα έγγραφα σχετικά με την αξιόποινη πράξη που διαπράχθηκε σε βάρος του και να λαμβάνει αντίγραφα οποιαδήποτε στιγμή μετά το πέρας της ανάκρισης.

Το δικαστήριο πρέπει να διασφαλίζει το δικαίωμα επιθεώρησης των εγγράφων κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται η περιττή γνωστοποίηση δεδομένων της ιδιωτικής ζωής. Ωστόσο, η έκδοση αντιγράφων των εγγράφων μπορεί να περιορίζεται μόνο για λόγους προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και τήρησης των δικαιωμάτων της προσωπικότητας και του δικαιώματος στον σεβασμό.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 18/07/2025

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.